

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim 29.10.2025

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Ülkemiz, dünyanın en önemli sismik kuşaklarından birisi olan Alp-Himalaya Kuşağı üzerinde yer alan, haritalanmış olan 485 diri fay ile toprakları üzerinde dünyanın en fazla diri fayına sahip ülkesidir. Bu faylar Kuzey Anadolu, Doğu Anadolu ve Batı Anadolu fay hatları olup 14.500 km'lik uzunluğa sahip ve tarih boyunca en büyük depremlere yol açan fay sistemlerinin başında gelmektedir. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler ve sonrasında yaşanan irili ufaklı birçok deprem ve sarsıntı bu jeolojik riskin acı bir gerçeğe dönüşebileceğini bir kez daha göstermiştir. Ülkemizde son 120 yılda 80 bin canımızı depremlerde kaybetmiş, büyük maddi hasarlar ve zararlar yaşanmıştır. Buna karşın resmi açıklamalara göre hala ülkemizde 6 milyon bağımsız birim risk altında ve bunun 2 milyonu acil dönüşüme girmesi gerekmekte ve ülkemizin afet altyapısı oldukça yetersizdir.

Buna karşı süreç içerisinde çeşitli planlar ve programlar geliştirilmiş, birçok çalıştay yapılmış ve projeler ilan edilmiştir. Bu çerçevede;

2011 yılında AFAD koordinasyonunda Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı 2023 (UDSEP-2023) hazırlanmıştır. Bu planla; "depremlerin neden olabilecekleri fiziksel, ekonomik, sosyal, çevresel ve politik zarar ve kayıpları önlemek veya etkilerini azaltmak ve depreme dirençli, güvenli, hazırlıklı ve sürdürülebilir yeni yaşam çevreleri oluşturmaktır.", amaçlanmıştır.

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) hazırlanan diğer çalışmadır. Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP); ülkemizde yaşanan afetlerden elde edilen tecrübeler doğrultusunda afetlere etkin müdahaleyi sağlamak amacıyla hazırlanmış ve 03 Ocak 2014 tarihli 28871 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. TAMP'da ulusal düzeyde 25, yerel düzeyde 23 afet grubu yer almaktadır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Kızılay Genel Müdürlüğü ana çözüm ortaklarıdır. Diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlar ise; destek çözüm ortağı olarak görev almaktadır.

İl Afet Risk Azaltma Planları (İRAP); illerimizde güvenle yaşamak, afetlerden dolayı oluşabilecek can, mal vb. kayıpları azaltmak/önlemek, afet risk azaltma bilincini oluşturmak, paydaşlar arasındaki iş birliğini artırmak, afet sonrasında müdahale ve afet

TBMM

36034

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

sonrasında iyileştirme için yapılan harcamaları azaltmak, kaynakların etkili kullanımını sağlamak kısaca illerimizdeki afet risklerini azaltmak amacıyla hazırlanmıştır. İRAP'lar Yerel yönetimler için öngörülebilir tehlikelere karşı dayanıklılığa yönelik (güçlü olduğu yönlerini ve potansiyellerini kullanan zayıf olduğu ve tehditlere maruz kaldığı noktalarda çözümler arayan bir anlayışla) kente bir temel oluşturmak üzere hazırlanmıştır.

Bu planlar oluşturulan takvim kapsamında uygulamaya alınmış ve afetlere karşı mal ve can ehemmiyeti sağlamış olmaları gerektiği halde, 27 Ekim 2025 tarihinde Balıkesir Sındırgı'da olduğu gibi her sarsıntı; deprem öncesi, deprem anı ve sonrası için koordinasyon eksiklikleri, anlık ve hızlı müdahale, geçici barınma ve toplanma alanları, ilk yardım gibi çalışmalarının istenilen düzeyde olmadığı ve halkın büyük mağduriyet yaşadığını göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. UDSEP kapsamında "Afet anı ve sonrasında gereksinim duyulan sağlık tesisleri, tahliye koridoru, toplanma ve geçici barınma alanları ve acil durumda kullanılacak tesislerin tanımlarının yapılması nüfusa ve gereksinimlere göre bunların standartlarının belirlenmesi gerekmektedir. Ayrıca mekânsal planlamalarda acil durumda kullanılacak alan ve yapılar, ulaşım, sağlık hizmetleri, geçici barınma ve lojistik gibi fonksiyonlar bir bütün olarak dikkate alınmalıdır.", şeklinde belirlenen amaç bağlamında Marmara Bölgesi başta olmak üzere ülke genelinde ne tür tedbirler alınmıştır? Mevcut yapıların yüzde kaç bu standart ve fonksiyonlara sahiptir?
2. UDSEP kapsamında, "Depremlere duyarlı kentsel ve kırsal alanlarda pilot yerleşim merkezleri kurularak risk azaltma planları uygulamaya geçirilecektir." şeklinde belirlenen eylem ile son bir yılda sürekli depremle gündeme gelen Balıkesir ilimizde bir pilot yerleşim merkezi kurulmuş mudur? Ülkemiz genelinde kaç pilot yerleşim merkezi bulunmaktadır? Bu merkezlerin il ve bölge bazında dağılımı nasıldır?
3. Afetlere etkin müdahaleyi sağlamak amacıyla hazırlanmış ve birçok bakanlığın ve kamu kurum ve kuruluşun doğrudan veya dolaylı ilişkili olduğu TAMP, Balıkesir Sındırgı'da devreye alınmış mıdır? Sürekli deprem ve sarsıntı yaşayan söz konusu bölge başta olmak üzere TAMP kapsamında ülke genelinde ne tür çalışmalar yapılmıştır?
4. Depremin en çok konuşulduğu ve meydana gelmesi durumunda can kayıplarının yanında ülkenin bir bütün olarak ekonomik ve sosyal açıdan etkileneceği sabit olan Marmara Bölgesinde İRAP'ların tamamlanma ve uygulamaya alınma oranı nedir? Balıkesir İl Risk Azaltma Planı kapsamında Sındırgı Bölgesi başta olmak üzere ne tür tedbirler alınmıştır? Bu hususta yerel yönetimlerle bir işbirliği yapılmış mıdır?
5. 23 yıllık iktidar sürecinde ülkemizin taşıdığı jeolojik riskler dikkate alınarak hazırlanan ve uygulama takvimlerinin sonuna gelinecek söz konusu plan ve programların hayata geçme oranı nedir? Saha etki analizleri ve sonuç değerlendirme çalışmaları yapılmış mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA